

Resurssiviisauden tiekartta

Kohti hiilineutraalia ja
luontopositiivista Grania 2030

LUONNOS

Johdanto

Resurssiviisauden tiekartta on Kauniaisten kaupungin strateginen suunnitelma, joka ohjaa kaupunkia kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. Tiekartan päivitys ohjaa kohti alueperusteisten päästöjen tavoitevuotta 2030 sekä myöhemmin 2050 tavoitteeseen kohti hiilenegatiivisuutta, jolloin kaupungin alueella sitoutuu enemmän hiiltä kuin sitä vapautuu ilmakehään. Lisäksi vuoden 2050 tavoite on, että kaupunki on luontopositiivinen ja kaupungissa eletään planetaaristen hyvinvoinnin ja terveyden periaatteiden mukaan.

Tiekartassa on säilytetty viisi teemakokonaisuutta (kaistaa), joihin liittyy erilaisia toimenpiteitä. Näitä teemoja ovat muun muassa kaupungin maankäyttö, rakentaminen, energian kulutus rakennuksissa, liikkuminen, ruoka ja kuluttaminen.

Tiekartan tavoitteena on vähentää kaupungin alueperäisiä ilmastopäästöjä 45 tuhatta tonnia hiilidioksidiekvivalenttia, mikä vastaa Kauniaisten vuoden 1990 päästötasoa. Lisäksi tavoitteena on vähentää kulutusperäisiä päästöjä 70 prosenttia vuoden 2022 tasosta, pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä vaikuttavien luontotekojen avulla sekä ohjata kohti ilmastonmuutoksen sopeutumista Kauniaisissa.

Tiekartan toteuttaminen vaatii kaupunkiorganisaation työn lisäksi kaupungin asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen aktiivista panosta sekä vahvaa valtiotason ohjausta.

Tiivistelmä

2025–2026

2027–2028

2029–2030

2031

2040

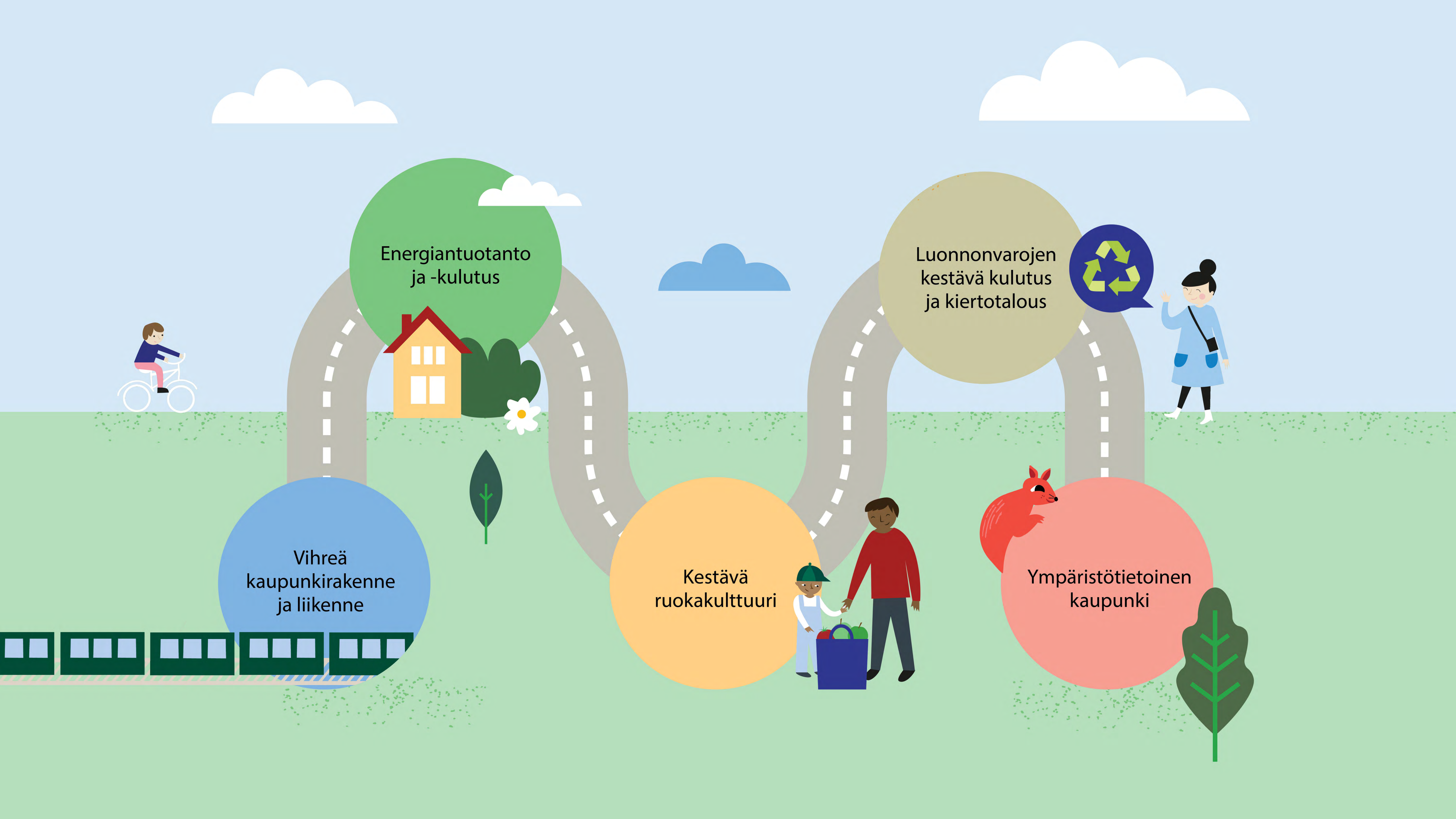
2050

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 50–60 %.	Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät lisää, 60–70 %.	Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät edelleen, 70–79 %.	Kauniainen on hiilineutraali: päästöjä on vähennetty 80 %, ja jäljelle jäävät päästöt sitoutuvat alueen hiilinieluihin tai tarvittaessa hyvitetään.	Kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 90 %, ja hiilivarastot kasvavat entisestään.	Kauniainen on hiilinegatiivinen.
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	Kulutusperusteiset päästöt vähenevät 20–30 %.	Kulutusperusteiset päästöt vähenevät lisää, 40–50 %.	Kulutusperusteiset päästöt vähenevät edelleen, 50–60 %.	Kulutusperusteiset päästöt ovat vähentyneet 70 % ja ovat 2,5 tonnia CO ₂ -ekv/asukas.	Kulutusperusteiset päästöt ovat vähentyneet 80 %.	Kulutusperusteiset päästöt ovat vähentyneet 90 % ja ovat 0,7 tonnia CO ₂ -ekv/asukas.
Luontoteot ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	Luonnon tilaa parannetaan, tavoitteena pysäyttää luontokato.	Toteutetaan entistä vaikuttavampia toimia luonnon tilan parantamiseksi.	Arvioidaan luonnon tila ja tehdään tarvittavat toimet. Selvitetään ekologisen kompensaaion mahdollisuuksia.	Luontokato on pysäytetty. Viherpinta-ala ei vähene. Työntekijöiden ja asukkaiden luontosuhde on vahvistunut.	Luonnon tila on kääntynyt elpymisuralle.	Kauniainen on luontoposiitivinen.
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Tarkastellaan ennakoivia sopeutumistoimia, laaditaan toimenpidelista ja aletaan toteuttaa sitä.	Toteutetaan puolet listan toimista.	Sopeutumistoimien lista on toteutettu.	Sopeutumistoimet ovat ajantasaisia ja päivittyvät tarvittaessa.	Sopeutumistoimet ovat ajantasaisia ja osa vakiintunutta toimintaa.	Kauniainen ja sen asukkaat ovat sopeutuneet ilmastonmuutokseen parhaalla mahdollisella tavalla.

Kauniaisissa eletään planeetaarisen hyvinvoinnin ja terveyden periaatteiden mukaan.

Energiantuotanto
ja -kulutus

Luonnonvarojen
kestävä kulutus
ja kiertotalous

Vihreä
kaupunkirakenne
ja liikenne

Kestävä
ruokakulttuuri

Ympäristötietoinen
kaupunki

Kaupunkiorganisaation toimenpiteet

2025–2026

2027–2028

2029–2030

2031

2040

2050

	2025–2026	2027–2028	2029–2030	2031	2040	2050
Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	<p>Kannustetaan rakentajia energiatehokkuuteen.</p> <p>Päivitetään puiden kaatamisen ja istuttamisen sekä hiilinielujen vahvistamisen ohjeet.</p> <p>Otetaan käyttöön kaupunkipyörät.</p> <p>Tehdään kestävän kaupunki-liikenteen suunnitelma.</p> <p>2025–2028: Vahvistetaan hiilinieluja.</p> <p>2025–2028: Ohjataan energiatehokkuuteen tonttiehdoissa ja -vuokrissa.</p> <p>2025–2028: Kehitetään kestävä koulumatkaliikettä ja pyöräpysäköintiä.</p> <p>2025–2030: Muutetaan autojen pysäköintimaksut päästöperusteisiksi.</p> <p>2025–2040: Suunnitellaan ja tehdään muutostöitä jalankulku- ja pyöräilyväylillä.</p>	<p>Suositaan maaperän säilyttävää rakentamista ja puurakentamista.</p> <p>Tarkistetaan nopeusrajoituksia.</p> <p>Suunnitellaan kiinteistöjen alueet sekä väylien kunnossapito kestävä liikennettä suosien.</p> <p>Viestitään uudesta pyöräbaanasta.</p>	<p>Lisätään uusiutuvan energian tuotantoa.</p> <p>Rajoitetaan tarvittaessa fossiilisilla autoilua.</p> <p>Laajennetaan kaupunkipyörä-järjestelmää.</p> <p>Laaditaan kestävän liikenteen suunnitelma hiilinegatiivisuuteen.</p>	<p>Maankäytön ja liikenteen päästöt ovat pienentyneet vähintään 80 %.</p> <p>Hiilinieluja on vahvistettu ja hiiltä sidotaan jatkuvasti enemmän. On laadittu tiekartta hiilinegatiivisuuteen.</p> <p>Kaupungissa on helppoa ja viihtyisää liikkua kestävästi.</p>	<p>Lisätään hiilinieluja kaupungin alueella tai sen ulkopuolella ja etsitään uusia keinoja saavuttaa hiilinegatiivisuus.</p> <p>Kehitetään entisestään kestävä liikunnan ratkaisuja ja paikallista matkailua.</p> 	<p>Kauniainen on hiilinegatiivinen. Tätä tukevat myös uudet teknologiat ja uusiutuvan energian ratkaisut.</p>
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	<p>Kannustetaan kestävyteen rakennussuunnittelussa.</p> <p>2025–2030: Tehdään infran ja rakentamisen hankinnat kiertotalous edellä.</p> <p>2025–2030: Istutetaan syötäviä kasveja julkisille paikoille.</p>	<p>Ohjeistetaan myös muita kestäväan rakentamiseen.</p>	<p>Viestitään asukkaille liikenteen ja infran kestävästä ratkaisusta.</p>	<p>Kaikki materiaalit kiertävät kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.</p> <p>Huomioidaan kaupunkiviljely maankäytön suunnittelussa.</p>	<p>Etsitään uusia keinoja vähentää infran ja liikenteen päästöjä.</p> <p>Neuvotaan asukkaita vähentämään päästöjään.</p>	<p>Kaupungin kehittäminen perustuu kiertotalouden periaatteisiin.</p>
Luontoteot ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	<p>Päivitetään kaavoituskatsaus huomioimaan luontotieto.</p> <p>Otetaan käyttöön ekologinen kompensatio.</p> <p>Selvitetään pilaantuneiden maiden tila ja suunnitellaan puhdistus.</p> <p>2025–2028: Selvitetään pienvesien tila ja kunnostetaan ne.</p> <p>2025–2030: Määritellään viherkerroin ja sille tavoite vuoteen 2030. Lisätään viheralueita tavoitteen mukaisesti.</p>	<p>Lisätään yhteistyötä paikallisten ympäristöjärjestöjen kanssa.</p> <p>Puhdistetaan 50 % pilaantuneista maista.</p> <p>Laaditaan ennallistamisen suunnitelma ja aloitetaan toteutus.</p>	<p>Kompensoidaan kaikki kaupungin rakennushankkeet ekologisesti.</p> <p>Puhdistetaan loput pilaantuneista maista.</p> <p>Edetään ennallistamis-suunnitelman toteutuksessa.</p> <p>2029–2040: Asetetaan viherkertoimen tavoite vuodelle 2050 ja toteutetaan sitä.</p>	<p>Huomioidaan erityistä suojelua vaativat lajit maankäytön suunnittelussa entistä tarkemmin.</p> <p>Päivitetään ennallistamis-suunnitelma.</p> <p>2031–2050: Luontoposiitivisuus ohjaa kaikkea kaupungin kehittämistä.</p>	<p>Suojeltavien lajien määrä vähenee onnistuneen suojelun ansiosta.</p> <p>Luonnon ennallistamisessa on tehty kaikki tarvittava.</p>	<p>Luonto on monimuotoista ja elinvoimaista.</p> <p>Vieraslajien torjunnassa on onnistuttu esimerkillisesti.</p>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	<p>Toteutetaan nopeat toimenpiteet sopeutumiseen.</p> <p>2025–2030: Suunnitellaan ja toteutetaan kaupunkirakenteeseen ja liikenteeseen liittyvät sopeutumistoimet.</p>	<p>Viestitään asukkaille kotipihojen maankäytöstä.</p>	<p>Etsitään uusia ratkaisuja istutuksiin ja lajien suojeluun.</p>	<p>Toteutetaan edelleen ennakkoivaa sopeutumista.</p>	<p>Etsitään uusia sopeutumisen keinoja huomioiden muuttuvat olosuhteet eri eliölajeille.</p>	<p>Kaupunki on sopeutunut ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin.</p>

Energiantuotanto ja -kulutus

2025–2026

2027–2028

2029–2030

2031

2040

2050

**Alueperusteisten
päästöjen
vähentäminen**
(vertailuvuosi
1990)

Tilatehokkuus ja monikäyttö on optimoitu 95 %:ssa kiinteistöistä.

Tehdään aurinkopaneelipotentialin suunnitelma ja öljylämmityksen selvitys.

Liitytään uuteen kuntien energiatehokkuussopimukseen ja saavutetaan sen tavoitteet.

Kiinteistöjen energiatehokkuusohjelman tavoitteesta 50 % on saavutettu.

Sallitaan maalämmön poraus kaupungin mailla.

2025–2031: Säästetään energiaa vähintään 3 % vuodessa.

2025–2040: Neuvotaan asukkaita uusiutuvan energian ratkaisuissa ja kannustetaan energiaremontteihin ja -säästöön.

Kiinteistöjen sähkökäytöstä 15 % tuotetaan aurinkosähköllä.

Kiinteistöjen energiatehokkuusohjelman tavoitteesta 80 % on saavutettu.

Toteutetaan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteitä.

2027–2030: Toimeenpannaan aurinkopaneelipotentialin suunnitelma. Paneelien määrä moninkertaistuu.

2027–2030: Myönnetään kannusteita öljylämmityksestä luopumiseen.

Omiin tarpeisiin tuotetun aurinkosähkön osuus on 30 %.

Kiinteistöjen energiatehokkuusohjelma on toteutettu.

Kiinteistökannasta suurin osa on nollaenergiarakennuksia.

Aurinkosähkön tuotanto on 11 Mwh.

Öljylämmityksestä on luovuttu.

Energiatehokkuus on maksimissaan ja kaikki kaupungin kiinteistöt ovat nollaenergiatasoa.

Kaikkien kiinteistöjen lämmitysratkaisut ovat ekologisesti kestäviä.

2040–2050: Kaupunkiorganisaatio tuottaa aurinkosähköä yli oman tarpeensa.

**Kulutusperusteisten
päästöjen
vähentäminen**
(vertailuvuosi
2022)

Huomioidaan hankinnoissa energiatehokkaat ja ekologiset energiaratkaisut.

2027–2031: Hankitaan vain kiertotalouden mukaisia, energiatehokkaasti ja vihreällä energialla tuotettuja tuotteita ja palveluita.

2031–2040: Kaupunki toimii kestävien energiaratkaisujen esimerkkinä.

Päästöt ovat pienentyneet 90 %.

**Luontoteot ja
luonnon tilan
parantaminen**
(vertailuvuosi
2020)

2025–2030: Huomioidaan luontojalanjälki ja pienennetään sitä paikallisissa energiaratkaisuissa.

Energiasektorin luontojalanjälki on pienentynyt ja luontokato pysäytetty.

Energiasektorin luontojalanjälki pienenee entisestään.

Kauniainen on tunnettu ekologisesti kestävästä energiaratkaisuistaan.

**Ilmaston-
muutokseen
sopeutuminen**

Laaditaan ohje ilmastonmuutokseen sopeutumisesta rakentamisessa ja remonteissa.

Huomioidaan energiaturvallisuus uusissa rakennuskohteissa.

Tehdään energiantuotannon haavoittuvuusanalyysi.

Toteutetaan sopeutumiseen liittyviä energiasektorin toimia.

Määritellään pitkän aikavälin toimenpideohjelma energiaturvallisuuteen.

Edistetään energiaturvallisuuden toimia.

Energiasektorin mahdollisiin haasteisiin on varauduttu.

Energiaturvallisuus ja -ratkaisut on toteutettu ilmastonmuutokseen sopeutuminen huomioiden.

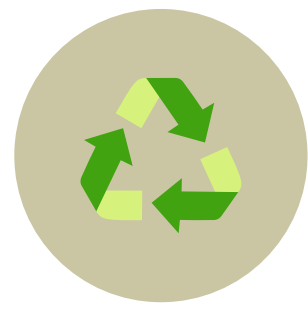
2025–2031: Tarjotaan neuvontaa kiinteistönomistajille.

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	Tarjotaan kestävä ruoka- ja puutarhakasvatusta kouluissa ja päiväkodeissa.	Lisätään syötävien kasvien määrää kaupungin viheralueilla.	2029–2040: Tuetaan kaupunkiviljelyä.			Kaupunkiviljely on kiinteä osa kaupunkirakennetta.
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	Selvitetään ruuan ilmasto- ja luontojalanjäljet. Ruuan ilmastovaikutukset vähenevät 20 % ruokapalveluissa ja hankinnoissa. Kehitetään yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa ruokahävikin vähentämiseksi.	Ruuan ilmastovaikutukset vähenevät 40 % ruokapalveluissa ja hankinnoissa. Viestitään ruokaan liittyvistä ilmastotavoitteista.	Ruuan ilmastovaikutukset vähenevät 60 % ruokapalveluissa ja hankinnoissa.	Tarjotaan planetaarisesti kestävä ja vastuullisesti tuotettua ruokaa.	Etsitään yhä uusia tapoja vähentää ruuan ilmastovaiikutuksia.	Ruokapalveluissa on löydetty tasapaino planetaarisesti kestävä ruokavalion ja paikallisen ruuantuotannon vahvistamiseksi.
Luontoteot ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	Saavutetaan Portaat luomuun -ohjelmassa taso 5 ja vähennetään ruuan luontojalanjälkeä. Käytetään enemmän Reilun kaupan tuotteita ja kannustetaan kaupunkiyhteisöäkin siihen.	Saavutetaan Portaat luomuun -ohjelmassa taso 6 ja vähennetään ruuan luontojalanjälkeä. Tarjotaan asukkaille ja toimijoille tietoa ruuan ympäristövaikutuksista.	Koulutetaan paikallisia toimijoita ja asukkaita ruuan kestävään mikrotuotantoon. 2029–2031: Pysytään Portaat luomuun -ohjelmassa tasolla 6 ja vähennetään ruuan luontojalanjälkeä.	Kaupungin ruokapalvelut eivät aiheuta luontokatoa.	Tarkastellaan kaupunkiviljelyä luontopositiivisuus huomioiden.	Valitaan kaupunkiviljelyyn sopivia lajeja ja alueita luontopositiivisuus huomioiden.
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Selvitetään ruokaturvaan liittyviä sopeutumisen riskejä.	Parannetaan ruokaturvaa ruokapalveluissa.	Lisätään asukkaiden ja paikallisten toimijoiden ruokaturvan osaamista.	Kaupunki on varautunut ruokapalveluissaan ilmastonmuutoksen haasteisiin.	Jatketaan sopeutumistyötä ruokapalveluissa.	Kaupunki on sopeuttanut ruokapalvelunsa ilmastonmuutoksen tuomiin muutoksiin.

Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous

2025–2026

2027–2028

2029–2030

2031

2040

2050

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	<p>Lisätään maamassojen kierrättämistä.</p> <p>Pilotoidaan rakentamisen aikainen Green deal.</p>	<p>Otetaan kaikissa hankkeissa käyttöön rakentamisen aikainen Green deal.</p>	<p>Noudatetaan rakentamisessa kiertotalouden ja hiilineutralisuuden periaatteita.</p>	<p>Noudatetaan kaikessa toiminnassa kiertotalouden ja hiilineutralisuuden periaatteita.</p>	<p>Etsitään yhä uusia ratkaisuja sitoa kasvihuonekaasuja paikallisesti.</p>	<p>Kulutus perustuu täysin kiertotalouteen.</p>
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	<p>Lisätään hankintasopimukseen kriteereitä korjaukselle ja uudelleenkäytölle. Päivitetään hankintaohje kiertotalouden mukaiseksi.</p> <p>Selvitetään ICT-laitteiden ympäristövaikutukset.</p> <p>Lisätään rakennusmateriaalien kierrätystä ja kokeillaan uusia vähähiilisempiä ratkaisuja.</p> <p>Elektroniikan käytön ja laitehankintojen hiilijalanjälki pienenee 20 %.</p> <p>2025–2030: Suositetaan puuta ja vähähiilisiä rakennusmateriaaleja.</p> <p>2025–2030: Lisätään Reilun kaupan tuotteiden käyttöä 2 % vuodessa.</p> <p>2025–2030: Suositetaan kierrätettyjä kalusteita ja laitteita.</p>	<p>Elektroniikan käytön ja laitehankintojen hiilijalanjälki pienenee 40 %.</p> <p>Edistetään yhteiskäyttökulttuuria.</p> <p>2027–2031: Luontojalanjäljen ja kiertotalouden periaatteet ohjaavat kaikkia hankintoja.</p> <p>2027–2031: Suositetaan ympäristösertifioituja tuotteita uusissa hankinnoissa.</p>	<p>Vähennetään hankintoja ja tehdään ne kiertotalouden mukaisesti.</p> <p>Elektroniikan käytön ja laitehankintojen hiilijalanjälki on vähintään puolittunut.</p> <p>Tarjotaan korjaamisen ja uudelleenkäytön mahdollisuuksia ja opetusta asukkaille.</p>	<p>Käytetään kaikissa hankinnoissa kestävien julkisten hankintojen kriteereitä ja sertifikaatteja.</p> <p>Hankintojen hiilijalanjälki on pienentynyt 70 %.</p> <p>Hyvitetään jäljelle jäävät kasvihuonekaasupäästöt tarvittaessa.</p>	<p>Keksitään keinoja pienentää päästöjä hankinnoissa niin, että hiilijalanjälki pienentyy 80 %.</p> <p>Kehitetään ja innovoidaan uusia vähähiilisiä ratkaisuja ja tehdään yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.</p>	<p>Käytetään rakentamisessa ainoastaan vähähiilisiä ja kestäviä materiaaleja.</p> <p>Hankintojen hiilijalanjälki on vähentynyt 90 %.</p> <p>Kauniainen toimii esimerkkinä muille pienille kaupungeille.</p>
Luontoteot ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	<p>Vältetään puiden kaatoa ja viheralueille rakentamista.</p> <p>Pilotoidaan kiertotalouden Green deal.</p> <p>Kierrätetään 55 % yhdyskuntajätteestä.</p>	<p>Laajennetaan kiertotalouden Green dealia.</p> <p>Kierrätetään 60 % yhdyskuntajätteestä.</p>	<p>Hankintojen luontojalanjälki pienenee.</p> <p>Sovitaan kiertotalouden ja luontojalanjäljen huomioimisen kannusteista.</p> <p>Kierrätetään 70 % yhdyskuntajätteestä.</p>	<p>Selvitetään, miten lisätä luontokädenjälkeä.</p> <p>Kierrätetään vähintään 80 % yhdyskuntajätteestä.</p>	<p>Luontojalanjälki on pienentynyt huomattavasti. Etsitään keinoja pienentää sitä yhä ja kasvattaa luontokädenjälkeä.</p> <p>Ideoidaan uusia ratkaisuja kiertotalouteen ja toteutetaan niitä ensimmäisten joukossa.</p>	<p>Kauniainen on luontopositivisuuden ja kiertotalouden mallikaupunki.</p>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	<p>Tarkastellaan hankintoja sopeutumisen näkökulmasta.</p>	<p>Tehdään hankintoihin ohje sopeutumisen huomioimisesta.</p>	<p>Hankinnat sopeutetaan ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.</p>	<p>Kaikkina hankinnoissa huomioidaan ennakoiva sopeutuminen.</p>	<p>Selvitetään ja priorisoidaan hankintoihin liittyviä sopeutustoimia.</p>	<p>Hankinnat on sopeutettu ilmastonmuutokseen ja niissä noudatetaan varovaisuusperiaatetta.</p>

2025–2026

2027–2028

2029–2030

2031

2040

2050

	2025–2026	2027–2028	2029–2030	2031	2040	2050
Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	<p>Kouluissa on kestävyyskasvatuksen GreenGrani-malli.</p> <p>Koulutetaan henkilökuntaa ympäristöasioissa vuosittain.</p> <p>Viestitään asukkaille kestävien elämäntapojen koulutuksista ja tilaisuuksista.</p> <p>Kutsutaan liikuntaseuroja mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan päästövähennystoimia.</p>	<p>Otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen GreenGrani-malli.</p> <p>Otetaan käyttöön asukkaiden ja yhdistysten rahallinen kannustin paikalliseen kasvihuonekaasupäästöjä vähentävään toimintaan.</p> <p>Otetaan käyttöön energiaseteli tai vastaava, jolla kaupunki tukee asukkaiden uusiutuvan energian hankintoja.</p>	<p>Otetaan käyttöön nuorisotyön ja harrastetoimijoiden GreenGrani-malli.</p> <p>Lisätään taloudellisia kannusteita asukkaiden ja yhdistysten ympäristömyönteiseen toimintaan.</p>	<p>Hiilinegatiivisuus ohjaa suunnittelua, toimintaa ja päätöksentekoa. Kauniainen on globaalisti vastuullisen elämäntavan mallikaupunki.</p> <p>Henkilökunnalla on tiedot, taidot ja asenteet ympäristömyönteiseen toimintaan.</p>	<p>Hankitaan lisää hiilinegatiivisuuden osaamista.</p> 	<p>Kaupunkiorganisaation kestävyysosaaminen on maailman huippua. Osaamisen lisääminen ja toiminta tähtäävät hiilinegatiivisuuteen ja luontoposiitivisuuteen.</p>
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	<p>Lisätään osaamista kulutuksen päästöjen vähentämiseksi.</p> <p>----- 2025–2030: Ohjeistetaan ja kampanjoidaan kulutuksen aiheuttamien päästöjen vähentämiseksi.</p>	<p>Lisätään luontokoulutoimintaa ja -osaamista entisestään.</p>	<p>Kehitetään uusia kiertotalouden ja yhteiskäytön palveluita.</p>	<p>Tarjotaan vaihtoehtoja kuluttamiselle ja ideoidaan yhdessä asukkaiden kanssa uusia tapoja edistää kiertotaloutta.</p>	<p>Hankitaan lisää kulutusperusteisten päästöjen vähentämisen osaamista.</p>	<p>Kauniaisissa asutaan ympäristötietoisessa kiertotalousyhteiskunnassa, jossa lähes kaikki kuluttaminen keskittyy kierrätetyn tavaran hyödyntämiseen, vanhan korjaamiseen tai muuten kestävästi kuluttamiseen.</p>
Luontototeet ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	<p>Vietetään Luontotekopäivä kouluissa vuosittain.</p> <p>Lisätään asukkaiden mahdollisuuksia osallistua luontotekoihin ja oppia luontojalanjäljestä.</p> <p>Toteutetaan osallistava luontobudjetointi.</p> <p>Lisätään yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa luontokadon pysäyttämiseksi Luontoviisaat kunnat -verkostossa.</p>	<p>Aletaan viettää Luontotekopäivää myös varhaiskasvatukseen.</p> 	<p>Aletaan viettää Luontotekopäivää myös nuorisotyössä ja harrastetoiminnassa.</p> <p>Mahdollistetaan monipuoliset luontototeet kaupungin toiminnassa.</p>	<p>Luontoposiitivisuus ohjaa suunnittelua, toimintaa ja päätöksentekoa.</p> <p>Luontosuhde on vahvistunut ja luonnon hyväksi halutaan toimia.</p>	<p>Kehitetään entisestään luontoposiitivisuuden ja planetaarisen hyvinvoinnin ja terveyden osaamista.</p>	<p>Hyvien luontotekojen tekeminen on osa arkea, ja muiden kannustaminen luontotekoihin on luontevaa.</p> <p>Priorisoidaan luontoposiitivisuutta kaikessa tekemisessä ja opitaan uutta jatkuvasti.</p>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	<p>Viestitään aktiivisesti ja selvitetään sopeutumiseen liittyviä koulutustarpeita.</p> <p>Tehdään selvitys talviliikunnan sopeutumistoimista.</p>	<p>Lisätään osaamista kustannustehokkaista sopeutumisen toimenpiteistä.</p> <p>----- 2027–2031: Neuvotaan asukkaita toteuttamaan sopeutumistoimia ja pohditaan yhdessä tehokkaita tapoja sopeutua ilmastonmuutokseen.</p>	<p>Tehdään talviliikuntaa varten tarvittavat muutostyöt.</p>	<p>Kaikessa suunnittelussa ja koulutuksessa otetaan huomioon ilmastonmuutokseen sopeutuminen.</p>	<p>Kehitetään edelleen sopeutumisen osaamista ja ohjeistetaan asukkaita.</p>	<p>Kaupunkiorganisaatio osaa varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin niin paikallisesti kuin globaalisti.</p>

Kaupunkiyhteisön toimenpiteet

Asukkaat, yritykset, hyvinvointialue ja yhdistykset

KAUPUNKIYHTEISÖ

Vihreä kaupunkirakenne ja -liikenne

2031

2050

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen
(vertailuvuosi 1990)

Maankäytön ja liikenteen päästöt ovat pienentyneet vähintään 80 % myös yksityisillä mailla ja liikenteessä.

Kaupunkiyhteisö lisää uusiutuvan energian ratkaisuja ja suosii kestävästä liikennettä.

Hiilinieluja on vahvistettu yksityisillä mailla.

Kaupunkiyhteisö tekee hiiltä sitovia toimia ja toteuttaa hyvityksiä sekä kasvattaa hiilikädenjälkeään.

Yksityisillä mailla on hiilinieluja, ja koko kaupunki on hiilinegatiivinen. Tätä tukevat myös uudet teknologiat ja uusiutuvan energian ratkaisut.

Liikenne ei tuota kasvihuonekaasupäästöjä.

Kaupunkiyhteisö etsii keinoja kasvattaa hiilikädenjälkeään.

Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen
(vertailuvuosi 2022)

Ruuan päästöt vähenevät kaupunkiviljelyn ja syötävien puutarhojen avulla.

Asukkaat tuottavat pihoiltaan ruokaa ja toimivat kiertotalouden periaatteiden mukaisesti.

Luontotoimet ja luonnon tilan parantaminen
(vertailuvuosi 2020)

Maaperä on puhdistettu kaikkialla eikä uusia puhdistettavia maita synny.

Luonnon hyvinvoinnin vaaliminen on vakiintunut tapa toimia yksityismailla.

Luontoa huomioiva kaupunkirakenne ja liikenne ovat ainutlaatuinen kokonaisuus myös kansainvälisesti.

Luonto on monimuotoista ja elinvoimaista.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Yksityiset maanomistajat huomioivat kaikissa ratkaisuissaan sopeutumisen ilmastonmuutokseen.

Asukkaat, infra, liikenne ja luonto ovat sopeutuneet ilmastonmuutokseen aktiivisen suunnittelun ja ennakkoinnin ansiosta.

Energiantuotanto ja -kulutus

2031

2050

Lähes kaikki kiinteistöt ovat energiatehokkaita ja varusteltuja uusiutuvan energian tai päästötömän kaukolämmön ratkaisuilla.

Asukkaat tuottavat itse tai ostavat vihreää sähköä. Yksityisissä kiinteistöissä on aurinkopaneeleita 100 MWh:n verran.

Energiaa säästetään vähintään 3 % vuodessa, ja kotien energiatehokkuus on maksimoitu. Energiankulutus ei kasva.

Öljylämmityksestä on luovuttu.

Kaikki kiinteistöt ovat energiatehokkaita ja varusteltuja uusiutuvan energian ja ekologisesti kestävästä lämmityksen ratkaisuilla.

Käytetty sähkö on ekologisesti kestävä. Kiinteistöissä tuotetaan sähköä yli oman tarpeen.

Päästöt laskevat järkevän energiankäytön myötä.

Energiankulutus on energiaviisasta.

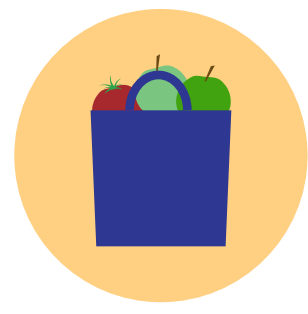
Kiinteistöjen energiaratkaisut eivät heikennä paikallista luonnon tilaa.

Energiaratkaisut ovat luonnon kannalta kestäviä.

Asukkaat huomioivat ilmastonmuutoksen varautumisen ja sopeutumisen omissa energiaratkaisuissaan.

Energiaurvallisuus ja -ratkaisut on toteutettu ilmastonmuutokseen sopeutumisen huomioiden.

KAUPUNKIYHTEISÖ

Kestävä ruokakulttuuri

2031

2050

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen
(vertailuvuosi 1990)

Paikallinen kaupunkiviljely on yhteinen iloinen asia.

Kaupunkiviljely on kiinteä osa kaupunkirakennetta, ja asukkaat ovat siinä aktiivisesti mukana.

Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen
(vertailuvuosi 2022)

Kauniaisissa syödään planetaarisesti kestävä ruokaa ja ruokahävikki on minimoitu.

Kodeissa ja yrityksissä on löydetty tasapaino planetaarisesti kestävä ruokavalion ja paikallisen ruuantuotannon vahvistamiseksi.
Kauniaisissa kulutetaan vain planetaarisesti kestävä tason verran ruokaa.

Luontototeet ja luonnon tilan parantaminen
(vertailuvuosi 2020)

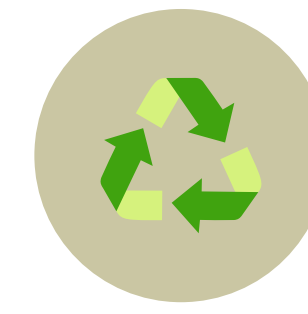
Kaupunkiyhteisö lisää ympäristömerkittyjen ja luomutuotteiden käyttöä.
Kauniaisissa syödään kestävästi.

Ruuan ympäristövaikutukset eivät kasva vaan pysyvät planetaarisesti kestävällä tasolla.
Kaupunkiviljelyssä vaalitaan luontopositiivisuutta valitsemalla soveltuvia lajeja ja alueita.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Kotitaloudet huolehtivat ruokaturvasta.

Ruokakulttuuri on sopeutunut ilmastonmuutokseen ja planetaariseen hyvinvointiin ja terveyteen.

Kestävä kulutus ja kiertotalous

2031

2050

Kiertotalouden periaatteet ja hiilineutraalius ohjaavat toimintaa. Kierrätys ja resurssiviisaus ovat vakiintunut tapa toimia.
Sekajätteen määrä on vähentynyt 70 % ja kaikki syntyvä jäte kierrätetään.

Kulutus on täysin kiertotalouden periaatteiden mukaista.
Kauniainen toimii jätteettömän elämäntavan ja resurssiviisauden esimerkkinä muille kaupungeille.

Rakennusmateriaaleina suositetaan vähähiilisiä ja kiertotalouden ratkaisuja.
Kuluttaminen on kestävä, siten että ylikuluttaminen on vähentynyt merkittävästi.
Suositetaan ympäristösertifioituja tuotteita ja palveluja.

Kaikessa rakentamisessa käytetään vain vähähiilisiä ja kestäviä materiaaleja.
Kuluttamisen hiilijalanjälki on pienentynyt 90 %.
Kaupunki toimii hiilineutralisuuden esimerkkinä muille pienille kaupungeille.

Kaikissa hankinnoissa huomioidaan kiertotalouden periaatteet ja vaikutukset luontokatoon.
Kaupunkiyhteisö kasvattaa luontokädenjälkeään.
Kestävä vedenkäyttö on vakiintunut tapa toimia.

Kauniainen on luontopositiivisuuden ja kiertotalouden mallikaupunki.
Kaupunkiyhteisö tekee luontotekoja ja kasvattaa luontokädenjälkeään.

Asukkaat, yritykset ja yhdistykset ovat sopeuttaneet kuluttamistaan ja palveluitaan.

Kuluttaminen ja hankinnat on sopeutettu ilmastonmuutokseen. Hankinnoissa noudatetaan varovaisuusperiaatetta.

2031

2050

Alueperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 1990)	<p>Kauniainen on vastuullisen elämäntavan mallikaupunki.</p> <p>Asukkaat ovat ympäristötietoisia ja edistävät kaupungin hiilineutraaliuuden ja luontoposiitivisuuden tavoitteita.</p> <p>Kaupunkiyhteisö hyvittää omia kasvihuonekaasupäästöjään.</p>	<p>Asukkaiden kestävyysosaaminen on maailman huippua. Osaamisen lisääminen ja toiminta tähtäävät hiilinegatiivisuuteen ja luontoposiitivisuuteen.</p>
Kulutusperusteisten päästöjen vähentäminen (vertailuvuosi 2022)	<p>Asukkaat ideoivat yhdessä kaupunkiorganisaation kanssa uusia ratkaisuja kiertotalouden ja hiilinegatiivisuuden edistämiseksi.</p>	<p>Kauniaisissa asutaan ympäristötietoisessa kiertotalousyhteiskunnassa, jossa lähes kaikki kuluttaminen keskittyy kierrätetyn tavaran hyödyntämiseen, vanhan korjaamiseen tai muuten kestävään kuluttamiseen.</p>
Luontoteot ja luonnon tilan parantaminen (vertailuvuosi 2020)	<p>Luontoa arvostetaan, ja sen halutaan voivan hyvin. Tähän ohjaa ajatus planetaarisesta hyvinvoinnista ja terveydestä.</p>	<p>Hyvien luontotekojen tekeminen on osa arkea, ja muiden kannustaminen luontotekoihin on luontevaa.</p> <p>Luontoposiitivisuutta priorisoidaan kaikessa, ja siitä opitaan uutta jatkuvasti.</p>
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	<p>Kaupunkiyhteisö osaa varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja ennakoida tarvittavaa sopeutumista.</p>	<p>Kaupunkiyhteisö osaa varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin niin paikallisesti kuin globaalisti ja on valmiina auttamaan myös muita.</p>

Reusrssiviisauden tiekartta – kohti hiilineutraalia ja luontoposiitivista Grania

PÄIVITYS 2025